

► Biblioteca deschisă ◄

Patrick Grainville

Fortărețele negre

Roman

Traducere din franceză de Iolanda VASILIU

CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr.24, sectorul 2, București.

Tel/fax: 210 80 51. E-mail: codexcartier@gmail.com

www.cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrân, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61. E-mail: casacartii@cartier.md

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librăria Vărul Shakespeare, str. Șciusev, nr. 113, Chișinău. Tel.: 23 21 22. E-mail: librariavs@cartier.md

Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 22 37 83. E-mail: libraria9@cartier.md

Colecția *Biblioteca deschisă* este coordonată de Dorin Onofrei

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Em. Galaicu-Păun

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/Tehnoredactare: Ana Cioclo

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Combinatul Poligrafic (nr. 91946)

Patrick Grainville

LES FORTERESSES NOIRES

© Éditions du Seuil, 1982

Patrick Grainville

FORTĂREȚELE NEGRE

Ediția I, octombrie 2009

© Cartier, 2009, pentru prezenta versiune românească.

Această ediție a apărut într-un tiraj de 800 de exemplare. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Grainville, Patrick

Fortărețele negre / Patrick Grainville; trad. Iolanda Vasiliu. – Ch. : Cartier, 2009

(Combinatul Poligr.). – 340 p. – (Colecția „Biblioteca deschisă”).

Tit. orig.: Les fortesresses noires. – 800 ex.

ISBN 978-9975-79-596-8.

821.133.1-311.6

G 75

MEDICUL DE LA MERCUR

Vântul, praful. La Défense: geometriile sale negre și luminoase. Harpă uriașă. Poem al sticlei, al vântului... Și mulțimile, dimineața. Pașii oamenilor.

Penumbra camerei vibra de murmurul orașului pe care geamurile duble, jaluzelele metalice, perdelele grele îl distilau într-o păclă de ecouri. Or, în acest humus sonor alcătuit din toate dorințele, speranțele, suferințele, din toate năzuințele spre putere ale orașului în acțiune se scâldea bancherul Raphaël ca în adâncul unei mari nebuloase de suflete.

Lui Raphaël nu-i plăcea să se scoale devreme. Spunea că viciul de a lenevi în pat, departe de a-i pune norocul în pericol, fusese mereu în favoarea lui. Căci diminețile de tânădaleală ale bancherului erau visătoare și vigilente în același timp. O mulțime de idei îi munceau mintea. Proiectele se desenau în semi-conștiența din timpul trezirii. Pentru Raphaël, operațiunile bancare, vastele circuite ale banilor, speculațiile și vicleniile profitului țineau de poezie. Pe la ora zece, când La Défense cunoștea febra muncii, Raphaël, sub așternuturi călduțe, simțea crescând acuitatea minții, gata să pătrundă secretul afacerilor și să le înțeleagă magia. Soția lui, Léone, își începuse de mult consultațiile. Psiholog specializat în relațiile conjugale, ea primea de la ora opt treizeci cuplurile în suferință. Munca aceasta a unei soții curioase și iscoditoare, versată în ceea ce privește toate dezordinile amoroase și

sufletești, hrănea reveriile soțului bancher. El se simțea leneș și prostituat în vreme ce Léone, cu mintea ei ascuțită, diseca angoasele ipocrite și inhibițiile clienților. Întro- zi, bancherul calculase că de douăzecișicinci de ani încoace Léone se ocupase de vreo cinci mii de cupluri diferite. El auzea hărmălaia, tevatura, rumoarea imensă provocată de toate aceste dureri. Câte căsătorii supraviețuiseră? Léone, cea care cârpea iubirile, nu părea să-și pună această întrebare.

Orașul încă nevăzut, pândit prin intermediul ecranelor, densități de metal și de sticlă. Mulțimile la muncă. Raphaël se simțea irigat de lirismul atâtor eforturi și icnete, de atâtea dorințe, cazne și furii. Ființa lui era străbătută de orașul întreg, cu tumultul și cu fluxurile lui, pe care visele sale le îndrumau spre adâncimile neclintite ale eului, unde efervescenta se întindea în straturi mari, imobile. Atunci Raphaël purta orașul în pânțele și era conștient de asta, greu de sângele și de bătăile lui cele mai neauzite. În clipele acelea, bancherul simțea cum încolțeau în cutele gândirii sale loviturile de bursă pe care le-ar da semenilor săi.

Se sculă dintr-o dată, cu fructul copt, cu mintea clară. Trase perdelele, lăsă să alunece jaluzelele metalice, așa că orașul țâșni în jurul lui în lungi șiruri de imobile și de străzi, întrerupte de turnurile de la Défense, foarte apropiate și uriașe. Erau două orașe, cel vechi, culcat, din piatră cenușie și șlefuită de secole, și celălalt, nou, în care locuia el, fortăreață verticală și luminoasă pe care o atemporalitate uimitoare părea să o proiecteze la porțile cerului. Raphaël gusta contrastul acesta între cele două cetăți. Ochii săi se mișcară puțin spre dreapta și se loviră de cel mai înalt building de la Défense, turnul Mercur, unde locuia Chandor. Turnul era drept, lucios și negru ca un

monolit căzut din astre. Chandor, care era medic de noapte, probabil dormea încă. Raphaël, trândavul, se simțea învins pe teren propriu de somnul lui Chandor care se prelungea în plină zi, până pe la ora cincisprezece. Ce ascendent misterios căpăta Chandor în felul ăsta asupra restului oamenilor, dormind în vreme ce ei erau treji și veghindu-le somnul?

În timpul scurtei toalete – spălatul îl dezgusta – , Raphaël auzise probabil, bruiat de susurul robinetelor, ritmul acela infim, murmurul acela plăpând muzical... poate că fenomenul avusese deja loc o dată sau de două ori. Bancherul numea orice senzație onirică de felul acesta fosfenele sale mentale. Nu le dădea nicio importanță. Departe de a se lăsa tulburat de ele, era convins că un norișor vag de impresii neclare era la baza unei bune sănătăți psihice. Totuși, în dimineața aceea, melodia revenea, acoperind aproape clipeala apei și a mânușii de baie. Până la urmă, leneveala de dimineață o fi provocat o senzație de amorțeală neobișnuită ai cărei aburi întârziău să se risipească. În adâncul ființei lui, ca un sunet de flaut, dulceața oboiului, asemeni dimineții care tocmai se ivește, ca un larg luminiș care se deschide... Muzica aceasta aurorală îi inspira lui Raphaël un entuziasm secret. Își aduse aminte că aseară înghițise înainte să se culce un calmant ușor. Niciodată nu ceda unor astfel de practici pe care le considera dovezi de slăbiciune, dar, la sfârșitul zilei, o negociere financiară îl excitase peste măsură. În astfel de cazuri, odată întors acasă, îi plăcea să scrie, în compensație, un poem. Această trăsătură e destul de uimitoare la un bancher. Totuși, uniunea dintre știință și poezie, dintre bani și vis, era mult mai puțin rară la acești oameni de afaceri decât s-ar fi putut crede. Le plăcea să-și împodobească cochetăria cu vreun dar spiritual care să

răscumpere micimea negoțului lor. Inspirația înfierbântase deci până la paroxism mintea lui Raphaël care, mai târziu, trebuise să se lase cu lașitate în grija unui tranchilizant ca să-și poată găsi odihna. Raphaël nu s-ar fi mirat dacă această muzică drăguță care se infiltra în meandrele trezirii lui ar fi fost un efect al medicamentului. Țâșniră în mintea lui câteva vedenii cu izvoare și flori înalte. Raphaël își administră atunci o palmă cu mănuașă plină de apă, izbucni în râs, muzica dispăru, iar bancherul nu se mai gândi la ea.

El îndeplinea două ritualuri înainte de a se duce la birou: pândea timp de câteva minute cuplurile fatale pe care le primea soția lui, și o onora pe fiica sa Élodie cu o vizită; era sculptoriță și avea atelier sub pavajul de la Défense. Traversă trei încăperi și-și lipi urechea de zidul care îl despărțea de cabinetul Léonei. Despărțitura lăsa să treacă toate zgomotele, în locul acela. O voce clară depăna o droaie de reproșuri. Femeia își debita afirmațiile cele mai crude ca pe o melodie. O replică destul de grosolană, aruncată cu țăfnă, puse dintr-odată în valoare organul soțului. Frumos timbrul aspru pe care-l traversa vocea de sticlă a consoartei lui. Cu ce ochi privea Léone acest cuplu destrămat? Ea lăsa lucrurile să se întâmple de la sine, având grijă să cântărească temperamentele pe care agresivitatea le dezgolea. Ghicea deja miza acestui război și apuca firele pe care trebuia să-i ajute să le reînnoade. Femeia tăcu. Bărbatul vorbi mult mai încet, cu o voce lentă și gravă care se îneca din timp în timp în rumoarea turnului și ecoul orașului. Raphaël se lipi și mai tare de perete. Bărbatul bâlbâia niște mărturisiri, devăluia niște porniri jalnice pe care le presăra cu subînțeleșuri despre soția lui. Aceasta scoase un râs prelung, catifelat și sonor. Se lăsă liniștea. Nu se mai auzi nimic în biroul Léonei.

Raphaël își dădu seama dintr-odată că stătea cu obrazul lipit de tapetul grunjos ce acoperea peretele despărțitor. Detalii minuscule îi apăruă: pete rotunde, fire de praf, zgârieturi... Conștiința lui se scufundă într-o hipnoză în care universul se reducea la leziunile tapetului. Atunci Raphaël auzi primele vorbe ale Léonei. Ton neutru și regulat. Nimic conciliant. Ea punea în evidență liniile de forță, identifica părerile cu pricina, circumscria punctele fierbinți. Apoi, ceva insidios în mod voit în tonul vocii sale dădu de înțeles că ea putea arunca o privire diferită asupra conflictului dintre soți. Strecura în spusele ei câteva cuvinte test menite să-i contrarieze pe pacienții ei și să provoace reacții specifice. Astfel ea se ghida după balizajul regiunilor sensibile, ascultând orice ecou, notând, de exemplu, gestul unei mâini care-și ia zborul și se încleștează după un ocol diversionist. Raphaël ghicea aceste manevre fiindcă și el fusese, la începutul vieții lor comune, victima acelor mărunte sâcâieli polițiste provocate de cele o mie de antene ale Léonei. Tehnici de copoi și de pescar de păstrăvi, strategii viclene și fine brutalități terapeutice. Poate că Léone se agățase de această putere subtilă pe care o exercita zilnic, intoxicată imperceptibil de malițiozitatea meseriei ei.

Raphaël, dincolo de peretele lui, se desfăta violând secretul medical, deviind de la drumul cel drept rolul Léonei și prinzând la rândul său în capcană pe cea care atrăgea sufletele aflate în suferință în atâtea curse lămuritoare. Dar Raphaël era emoționat mai ales de caracterul tenebros al acestei drame fără chip, furate parcă de urechea sa indiscretă. Cuvinte de umbră al căror luntraș nevăzut și vigilent era Léone.

Consultația se termină, iar cuplul ieși. Raphaël se repezi afară, frână brusc și traversă cu pași măsuța vestibulul în

care se întâlneau cu bărbatul și femeia. Îi plăceau aceste viziuni fulgurante care îi permiteau să personifice cuvintele auzite. Într-o clipită, vorbe și fizionomii se ciocneau fără să se potrivească niciodată pe deplin unele cu altele. Își savura uimirea în fața vorbelor și chipurilor desperecheate. Lăsa să plutească în ființa sa acele personalități separate din vina lui; era ca și cum ar fi anulat opera unificatoare a Léonei. El știa că această acțiune trăda mai degrabă gelozie copilărească decât curiozitate perversă.

Raphaël avea mereu o tresărire de bucurie la ideea de a-și revedea fata ca în fiecare dimineață. Părăsi turnul Anul-Două-Mii, ajunsese într-o piață enormă împodobită de o sculptură ce reprezenta un fel de lăcustă roșie și sucită. Nu departe de acolo, CNIT* își întredeschidea frumosul lui evantai de sticlă, tăietură făcută într-o rostogolire de valuri. Vântul trecea, de parc-ar fi ondulat nisipul, formând pliuri ciudate în chiar inima transparenței. Raphaël se uita cum spirala vântului se revărsa înapoi pe curbele și șnururile lui de atomi. Făcu câțiva pași, coborî la subsol pe o scară, apucă după vreo treizeci de trepte pe un culoar betonat și ajunsese în sala subterană unde îl aștepta Élodie. Raphaël, ajutat de un grup de arhitecți, trasese planurile acelei grote săpate chiar sub lepedea de la Défense și perpendicular pe centru, în vreme ce se înălța cartierul futurist. Grație unei importante speculații valutare, el cumpără spațiul acela abisal și circular pe care-l oferise copilei sale dragi. Élodie, la douăzeci și cinci de ani, era un sculptor cunoscut. Expusese deja la Mexico, New York, Tokyo. Toți localnicii de la Défense o cunoșteau pe Élodie, poreclită Cârțița Celestă.

* Centre National des Industries et Techniques.

Cârțița, căci fata bântuia prin părțile subterane ale cartierului, Celestă, căci Élodie era frumoasă, iar arta ei purta pecetea unei vigori aeriene. Atelierul fusese deci stabilit în bula de beton inventată și finanțată de tata. Lui Élodie nu-i păsa că fusese propulsată în carieră de un tată influent. Își exercita forța creatoare cu un uimitor sentiment al autonomiei interioare, încât puțin îi păsa de împrejurările materiale ale acestui exercițiu. Arcada din zid era parcă acoperită de mică din cauza milioanele de fragmente intense și luminoase care dădeau vastei încăperi subterane aspectul de feerie înghețată. Élodie și Chandor numeau locul acesta Iglu Stelar.

Unii ar fi zis că Élodie e prea mică pentru a putea fi considerată cu-adevărat frumoasă. Dar aluatul din care era făcută era metal indestructibil și suplu. Subțire, palidă, delicatețea trăsăturilor unei fecioare a lui Lippi. Instrumentul seducției sale era unicitatea privirii ei gri deschis, tulbure și directă totodată, lunecoasă și precisă. Nuanțe de lipsă de pudoare, de echivoc și de dispreț complicau la infinit sensurile acestor ochi ambigui. Legenda care se țesuse în jurul lui Élodie întreținea o imagine de narcisism, de orgoliu și de safism. Dușmanii ei lua în zeflema munca subterană la care se deda de doi ani de zile în atelierul cel mare de la Défense unde nu fusese invitat niciun critic până atunci. Toată lumea era hotărâtă să nu se lase impresionată de această paranoia a lui Élodie și a tatălui ei bancherul.

Raphaël își sărută fata pe colțul gurii. Niciodată nu avusese impresia că fragilitatea ei ascunde așa de multă energie concentrată ca în acea perioadă în care Élodie, angajată în realizarea proiectului său, depășind obstacolele unul câte unul, întrededa infinitele posibilități ale operei pe care tocmai o

începuse. Ceva se dezvoltă cu atâta vigoare și cu atât de orbitoare evidență încât Élodie, fascinată de ceea ce zămislea, nu mai avea ochi pentru ceilalți. Odinioară, Raphaël, pe vremea când descoperise că fata lui arăta înzestrări artistice, se bucurase și se străduise să le servească. Începuturile lui Élodie îl amuzaseră grozav pe bancher. El simțea atunci o mândrie fără margini când invita la vreun vernisaj tot felul de personaje din lumea băncilor și din afaceri. Dar de când îi oferise fiicei sale imensul atelier subteran ca să-și poată manifesta pe deplin talentul, bancherul nu mai găsea aventura atât de amuzantă. Mai lipsea puțin să i se pară că Élodie lucra prea mult. Câteva sculpturi originale realizate în timp, vreme de luni de zile, iată ce l-ar fi mulțumit pe Raphaël pe deplin. Dar ca un proiect atât de mistuitor, atât de plin de idei, să-i abată fata de la distracțiile pe care tinerețea ar fi trebuit să i le ceară și s-o înghită cu totul în această ardere permanentă, tatăl ei nu putea accepta așa ceva decât cu spaimă. Élodie refuza acum să-l însoțească în călătoriile de afaceri în care obișnuia altădată s-o ia ca s-o răsfețe. Raphaël avea nostalgia acelor escapade de îndrăgostiți la care Léone, prizoniera consultațiilor, se putea asocia arareori. Călătoriile sale preferate erau cele care veneau după o ruptură între Élodie și ultimul ei amant. Dezoorientată, fata profita de ocazie ca să plece cu tatăl ei. Când se întâmpla iarna, ea spera să găsească în soarele din Coasta de Fildeș sau din California bucuria și uitarea. De multe ori, între două serii de tratative financiare, tatăl venea cu fata lui, care practica bronzatul total, cu pubisul punctat de o așchie minusculă de material, pe malul piscinei vreunui hotel de lux. Se scurgeau atunci clipe încântătoare în care Raphaël și Élodie își comparau pielea și se dădeau reciproc cu loțiune de

plajă. Ba Élodie alunga, extirpa firele de păr alb de pe pieptul patern, ba Raphaël storcea punctul negru al vreunui coș de pe spatele fiicei lui. „Hai, scoate-l!” Unghiile bancherului strângeau carnea fragedă: „Nu te doare? Să-mi spui, da?”, „Nu, nu, dă-i drumul!” Imobilizată între degetele mari, o umflătură mică de piele arăta ostentativ depozitul parazitar. Raphaël apăsa, iar viermișorul de grăsime ieșea de îndată. Triumfător, bancherul îl arăta fetei uimite, pe vârful unghiei: „E uriaș!” Operațiunea lăsa pe spatele delicat o bășică roșie, uneori chiar și o zgârietură din care se prelingea o picătură de sânge. Raphaël o ștergea cu o tandrețe nesfârșită, scuzându-se pentru cruzimea lui. Servicii mărunte, schimburi tandre, violuri delicate, și farniente întrerupte de o sută de metri de înot liber câștigată de Élodie. Complotul lor favorit era să-i tragă pe sfoară pe curioșii din hotel, făcându-i să creadă că sunt amanți. Cele mai emoționante amintiri ale lui Raphaël îl duceau înapoi la acele nopți din California în care o invita pe fiica sa să danseze un slow într-un bar la modă, visare prelungă, rătăcire halucinantă a trupurilor lor lipite. Raphaël gusta atunci din abisurile cele mai dulci ale iubirii paterne. El înțelegea că a dansa cu fiica sa reprezintă aventura cea mai gravă și mai captivantă pe care societatea a îngăduit-o vreodată taților. Aceștia din urmă presimțeau uneori destul de confuz că toleranța nu era decât rămășița unei practici mai vechi care se pierde în timpuri imemorabile și în imaginarul taților și al fiicelor. O dată, în timpul unuia din dansurile acelea, fu atât de fericit, încât i se umeziră ochii pe neașteptate. Ea îl sărutase pe Raphaël pe gură.

Raphaël contempla imensul Mobil la care lucra Élodie în fiecare zi. O ploaie de fire lungi metalice, aproape invizibile,

cădea de pe bolta Iglu-ului Stelar, ținând la capătul lor un labirint de obiecte zburătoare ale căror legături, lipituri, încastrări formau un arhipelag aerian. Materialele strălucitoare și geometrice proliferau într-o germinație continuă și matematică. Ansamblul degaja o impresie paradoxală de forfoteală străvezie, de pădure algebrică. Căror ecuații, cărei trigonometrie secrete le răspundeau misterioasele îmbinări ale lui Élodie? Cel mai mic bobârnac dat unuia din punctele sistemului comunica o vibrație care se propaga peste tot, însuflețea grupuri piramidale, ansamble tubulare și paralelipipedice, brățări de galaxii, un fel de mari agregări de molecule și de atomi, ciorchini strălucitori de neuroni. Prietenii Élodiei încercaseră mai multe interpretări ale acestei opere extraordinare. Unii erau tentați să creadă că era vorba de un reflex al cosmosului, cu ale sale Căi Lactee, quasari și planete, cu vânturile sale solare, forțele lui de atracție, razele gama, găurile negre, stelele roșii uriașe, stelele cu slabă luminozitate, meteoriții, cometele, și fojgăiala de materie galactică. Chandor, medicul de noapte, se referea la această ipoteză astronomică. Alții înclinau să readă că este o vastă ecuație muzicală a universului. Specialiștii în biologie vedeau în acest mobil o reprezentare a corpului uman, a structurilor sale, a metabolismului său, a fluxurilor și a schimburilor sale. Mulți afirmau că Mobilul lui Élodie nu era decât o replică a creierului uman, a celor șase miliarde de neuroni și a acelor o sută de miliarde de legături. O verișoară lingvistă declara că e vorba de limbaj, de semnele lui, de dubla sa articulare și de funcțiile lui. Un prieten paleontolog al lui Raphaël făcuse un semn din ochi complice și mărturisise faptul că de la început recunoscuse lungul lanț al evoluției care lega primul virus de formele superioare de la Cro-Magnon, trecând prin crosopete-

rigieni, chițcanul-de-pădure, lemurieni și hominizi. Soiul ăsta de zmeu de plexiglas și de oțel care dansa în aer nu era oare primul arheopterix? Alții, mulți alții încă ghiceau un drum inițiativ, un munte sfânt, deriva continentelor, îmbinările unei molecule inefabile, broderiile libidoului, ontogeneza, gradele de rudenie la dogoni, electronica unui calculator universal, expansiunea universului sau explozia faimosului Big Bang de acum cincisprezece miliarde de ani. Umoriștii proclamau că se găsea acolo întruchiparea simbolică a averii lui Raphaël. Élodie sculptase nu fără maliție itele complicate ale capitalului patern. Un altul, epuizat de atâtea elucubrații zadarnice, se baza pe faptul că Élodie era mândăcioasă pentru a conchide pur și simplu că se afla în fața bazelor bucătăriei rafinate în douăzeci de rețete fundamentale.

Élodie râdea pe înfundate de îndată ce i se prezenta vreo interpretare. Se mulțumea să răspundă ridicând din umeri evaziv și continua să alimenteze angrenajul enorm de stică și de metal, avion-navă, cer-ocean, cetate-creier, ale cărei irizări, o mie de fațete și fojgăiala de astre, de minerale, de globule și de protoni încântau sufletul, cufundându-te într-o horă infinită, totală, întreruptă și reînceptută veșnic, ducând spre cine știe ce aventură spirituală.

Atunci Raphaël avea chef să o strângă în brațe pe Élodie. El ciocănea distrat, la întâmplare, de-a lungul plasei aeriene, declanșând niște unde, care se loveau, se retrăgeau într-un concert celest care-i trezi dintr-odată amintirea muzicii auzite de dimineață, un izvor într-o poiană, născut dintr-o lacrimă de oboi. Pupilele lui Élodie se paietau cu o sclipire de ceruză... Raphaël, arătând opera cu degetul, strigă deodată: „Am găsit! E incestul și eternitatea!”

Élodie dădu încet din cap a negare. Și acea lentoare a lui Élodie, acea mișcare dureroasă a feței ei, privirea fixă pe care o avea atunci, rămaseră întipărite în creierul bancherului, de unde se-ntorceau cu forța unei obsesii. Élodie dădea din cap de la stânga la dreapta ca o statuie, o figură a Enigmei, dar semăna și cu cineva care are ideea lui, s-a obișnuit cu ea pentru totdeauna, nu n-o să-ți răspund, n-o să-ți răspund niciodată, secretul meu e ascuns dincolo de chipul meu de marmură, această mișcare din cap traduce de fapt o și mai mare nemișcare. Élodie părea că se ascunsese după fruntea ei închisă ca un cavou. Apoi Raphaël avu o viziune cu fata lui intrând de-a-ndăratelea în jungla matematică a Mobilului, îmbrăcată cu această junglă, contopită cu ea, dispărând în ea. Mașina uriașă se mișca de la dreapta la stânga, spunea nu din toate cuvintele ei de metal și de sticlă. Raphaël o striga înnebunit pe Élodie. Își reveni în fire. „Sunt obosit”, spuse. O așa slăbiciune era rară la bancherul Raphaël, Élodie căscă ochii a mirare. Atunci tatălui ei i se păru că e așa de copilăroasă în mirarea ei care-i acoperea tot chipul încât izbucni în râs, cu totul înduioșat, strângând-o în brațe.

Raphaël mai rămase o clipă cu fiica lui. Conversația, așa cum se întâmpla adesea, ajunse la prietenul de familie, Chandor, medicul de noapte. Élodie și Chandor se întâlneau aproape zilnic. Raphaël știa că nicio legătură amoroasă nu-i lega pe tineri. Dar tocmai de aceea prietenia lor era mai ambiguă. Raphaël, care împărtășea fascinația fiicei lui pentru medicul de la Mercur, simțea un strop de gelozie față de relația lor atât de puțin obișnuită. Caracterul nocturn al meserei lui Chandor inducea o primă bănuială. Noaptele acelea deschideau zone largi și neclare de atracție. Un du-te-vino pe întuneric în vreme ce

somnul nimicea majoritatea oamenilor. Profitând de acele înlesniri profesionale, la ce jocuri necunoscute se deda oare medicul, împins de farmecul ceasurilor întunecate, dus de cântecul suferințelor omenești pe care noaptea le agravează... Multe alte aspecte lăsau familia perplexă în fața enigmei lui Chandor. Nu știa nimeni să aibă vreo amantă. Lumea își închipuia vreo homosexualitate clandestină sau vreo impotență definitivă. Ipoteze noi veneau să se adauge acestor presupuneri abracadabrante. Duminicile lui Chandor, de exemplu, îi intrigau pe Raphaël și pe fiica lui. În astfel de zile, el refuza orice invitație și dispărea dimineața devreme. Niciodată nu aflaseră unde se duce. Dacă, uneori, Raphaël îl tachina pe tema asta, Chandor se eschiva politicos, fără să dea vreo lămurire. Și totuși Chandor nu cultiva ambiguitatea. Îți vorbea cu sinceritate. Nicio problemă nu părea să-l tulbure vreodată. Îți puneă întrebări despre tine, se interesa cu o gențilețe neobișnuită de episoadele cele mai mărunte din existența ta. Tot misterul lui Chandor ținea și de o anume absență a misterului.

Raphaël simți iar din cuvintele lui Élodie ce mult îl pasiona personajul. Iar bancherul se necăji pe ascuns. Ar fi vrut să schimbe părțile pitorești și gălăgioase ale unui temperament extravertit cu calmul, abstragerea, limpezimea vertiginoasă a celui care locuia la Mercur.

Abia plecase Raphaël de la fiica lui ca să se ducă la birou printr-un labirint de culaore, de pasarele, de ascensoare și de scări rulante, că Élodie văzu desenându-se în cadrul ușii rămase întredeschise un chip frumos de adolescent negru. Pupile mari se mișcau de la Élodie la Mobile cu o expresie de uimire. Élodie înaintă spre vizitator căruia, ațâțată de curiozitate, îi făcu semn să intre. Apăru atunci sub bolta vastei construcții

subterane un puști de vreo treisprezece ani cu fața netedă și închisă la culoare, cu păr scurt creț, cu gesturi calme și pline de eleganță. Purta după moda africană o tunică brodată cu galben și negru care se oprea la jumătatea pulpelor peste un pantalon strâmt. Personajul avea la gât un lăntșor de aur.

– Cum te cheamă? întrebă Élodie.

– Bidji...

Prenumele acesta și consonanța de bijuterie făcu să treacă un frison rapid pe pielea lui Élodie. Pupilele mari, moi și negre păreau să soarbă fiecare parte a frumuseții lui Élodie, în sanctuarul ei de mică și sticlă. Voluptatea acelei priviri de copil era întreruptă deodată de o sclipire de inteligență, un exercițiu de sinceritate. Nicio naivitate în acea expresie care părea să deschidă chipul către ceilalți și către lume. El contempla Mobilul cu un amestec foarte singular de pasiune și perspicacitate. Se interesa de anumite detalii tehnice de echilibru și de mecanică așa cum ar fi făcut-o un inginer. Totuși acest interes de specialist era înlocuit de o exaltare din ce în ce mai mare care comunica trupului său mici tresăltări de plăcere.

– Îți place? întrebă Élodie.

– Îl ador! răspunse Bidji. Nu știu ce semnificație are, dar îmi place, strălucește din toate părțile și ce frumos se multiplică!... Parc-ar fi o mulțime de stele, de biserici, de pomi de Crăciun, plini de obiecte bizare ca din fimele de science-fiction, nave spațiale printre constelații, miriade...

Élodie fu mirată să descopere la un copil un simț atât de ascuțit al feeriei susținut de o evidentă înzestrare verbală. Simpatia ei pentru un băiat așa de dotat se transformă într-un val subit de înflăcărare.

– Uite..., zise ea.

Și degetele lui Élodie atinseră ușor un triunglu de sticlă care vibră ușor, apoi trimise freamătul unui con de cristal, care amplifică unda sonoră, aceasta parcurse o lungă curea de metal, se diviză, năvăli pe brațele unei stele mari și începu să forfotească de mici trosnete ca de jar pe o roată solară. Valul se propaga acum pe toată lungimea Mobilului, alergând ca un fluid sonor de-a lungul filamentelor, al pivoților, al marilor axe pe care se deschideau răspântii și împletituri ale acestei jungle de lumină. Fiecare vibrație dădea naștere unui clocot de foșnete care inunda nenumărate circuite. Atunci se aprinseră niște brățări imense, asemeni unor mandale tantrice. Acum, întreg Mobilul cânta într-o ciocnire ușoară de frunzișuri de argint, de planete strălucitoare. Iar plete lungi de astre sunară ca niște clopoței în torentul de zvonuri care se duceau să se stingă foarte departe, acolo, la capătul lumii parcă, sub arcada largă a Iglu-ului Stelar.

Bidji sărea de la o margine la alta a nemaipomenitei jucării, pupilele se încrețeau și parcă reflectau flăcările labirintului ceresc, mimici nemaivăzute de satisfacție îi mișcau fața. Când schelălăieli scurte de bucurie scăpară de pe buzele lui mai moi și mai cărnose decât o pungă burdușită cu galbeni. Deodată un strigăt puternic de veselie rupse catifeaua gurii, arătând privirii încântate a lui Élodie, în spatele fildeșului neașteptat al dinților, gaura roz a gâtului. Atunci, împinsă de un elan irezibil, Élodie îl prinse pe băiat de talie, îl antrenă într-un dans și-i acoperi obraji cu sărutări.

Când Mobilul domolit tăcu, Bidji și Élodie regăsiră un strop de liniște. Élodie îl asaltă cu întrebări pe vizitatorul ei neașteptat. Cu o încântătoare naturalețe, el i-a satisfăcut curiozitatea. Părinții lui, originari din Zair, se stabiliseră la

Paris înainte ca el să se nască. Tatăl lui era paznic de noapte în turnul de la Fiat, iar mama lui făcea curățenie la turnul de la Mercur. Când Élodie îi puse întrebări despre studii, îi răspunse că este într-a patra.

„Nu prea cred că ești codaș! Pun pariu...”

Bidji consimți distrat. Ceea ce o zăpăcea pe Élodie era ciudata ușurință în exprimare a copilului. Vocabularul întins, variat, colorat cânta în fraze lungi, întortocheate. Muzica aceea profundă care deforma silabele, le mlădia făcând din ele o țesătură unduitoare, atingea sensibilitatea cea mai ascunsă a tinerei femei. Imediat ce el explica o problemă anume, o notă de pedanterie adăuga un farmec suplimentar limbuției lui Bidji. Élodie insinuă că probabil el nutrea o curiozitate specială față de Zair, locul unde se născuseră părinții lui. Bidji răspunse că își jurase că se va întoarce acolo. Dar, pentru moment, nu avea destui bani. Élodie îi mărturisi firesc că, prin intermediul tatălui ei care călătorea adesea în Africa pentru afaceri, ea l-ar putea duce acolo!... Bidji îi aruncă o privire plină de dorință și neîncredere. „Ba da... Ba da...”, spuse Élodie, chiar se poate, știi, Bidji, nici măcar nu e greu... Țup! în Zair... ai veni?” Copilul nu răspunse nimic, dar chipul lui mut și îmlânzit dintr-o dată spunea un da atât de adânc, încât exprima adeziunea din tot trupul și din tot sufletul... O astfel de tăcere extatică o emoționă puternic pe Élodie care pur și simplu se prăpădea după adolescentul negru.

El o anunță mai târziu că avea o întâlnire importantă cu prietenii lui. Înainte de a pleca de la Élodie, îi ceru permisiunea de a mai veni. Cu mare plăcere, tânăra femeie îi făcu această favoare. Bidji se îmfundase într-un tunel lung care făcea zigzaguri sub piața de la Défense. Ieși la aer, în piața

Reflets. O clădire înaltă, Manhattan, aurită toată de soare, părea o văpaie nemișcată și paradisiacă. Bidji, orbit de Élodie, ar fi vrut să se îmbarce cu ea pe acest pachobot de jar. Făcu câțiva pași și se cufundă pe o scară rulantă până în adâncurile cartierului. Trecând printr-un culoar, întâlnea din ce în ce mai mulți oameni, femei mergând la cumpărături, oameni cu serviete-diplomat, polițiști. Era aproape de ora prânzului și în curând grupuri de secretare și dactilografe coborâte din turnuri invadară bulevardele subterane. Gara de RER, răspântie uriașă, cu trei nivele, inundată de iluminatul de neon și de valurile de muzică era deservită de o mulțime de scări mecanice. Ea oferea femeilor care se plimbau, de îndată ce îndrăzneau să iasă din cafenelele și cantinele din turnuri, galeriile scânteietoare de vitrine și magazine. Bidji se fofilă printre adulți, ajunse într-o zonă mai liniștită, urcă printr-o rețea complicată de artere întretăiată de șantiere, de cofraje, de gratii, de bare de fier și de moloz. Era interzis accesul pe această scurtătură. Și totuși el escaladă obstacolele, înșelă vigilența muncitorilor care luau o gustare și ajunse cu bine la al doilea subsol al turnului Mercur... Din postul de gardă nu putea fi văzut, nu putea fi filmat nici de camerele de luat vederi care măturau toate intrările din calculatorul instalat în vârful turnului. Trecerea aceea dificilă prin șantierul subteran permitea intrarea în parcare de la Mercur fără a fi văzut. Șiruri nesfârșite de automobile străluceau în jurul lui Bidji. Îi plăcea singurătatea acelor locuri. Se zbenziua de unul singur, ca un iepure sprinten, prin golul imens. Era locuit de o senzație de forță, datorată aceluia galop întins subteran. Imaginea Élodiei îi lumina inima, din vreme în vreme trăgea cu vioiciune câte un picior în caroseria vreunei mașini și desena câte un falus

înariapat pe caroseriile pline de praf. Intră într-un culoar strâmt unde domnea un miros puternic de amoniac. Zări în trecere emailul lucitor al vespasienelor. Grație unei chei pe care o furase o colegă de-a lui de la Fernando, gardianul-șef, deschise o ușă de fier care îl duse drept în mijlocul unei excavații pline de blocuri de ciment și de bucăți de fier. Puștii își instalaseră ascunzișul în acea firidă, începutul unei noi galerii al cărei proiect fusese demult abandonat. Vuietul metroului, vacarmul betonierelor și al buldozerelor în plină activitate, nu departe, puțin deasupra nivelului grotei, alte scrâșnete, pocnete de origine necunoscută, zgomote de apă care șiroiește, șuierături aproape catifelate de gaz împresurau cuibul fragil al copiilor. Dar o anume prezență era sufletul tuturor acestor zgomote, o respirație ciudată care avea perioade de acalmie și reizbucniri bruște. Era un val, un freamăt zburătăcit pe deasupra capetelor. Animalul acela care alerga și gemea era vântul. Înghițit de o galerie superioară sau în vreo canalizare defazectată, care iese la suprafață, aerul circula în jurul ascunzătorii. Uneori larma creștea ca sunetul unor orgi subpământene. Bârlogul puștilor devenea o criptă muzicală vrăjită de vocile vântului.

Ei se ofereau privirii lui Bidji, așezați în cerc, în jurul șefului lor, doi adolescenți de paisprezece ani, Francisco și Maria, tineri portughezi ai căror părinți erau portari, respectiv supraveghetori, la Mercur. Într-adevăr, turnul avea nu mai puțin de vreo douăzeci de gardieni și trei câini polițiști. De obicei întreg cartierul era împărțit în zone de supraveghere de către o adevărată armată de zbiri ale cărei patrulă nocturne și operațiuni de supraveghere transformau La Défense într-o catedrală de argint și sticlă fortificată ca la carte. Șefilor li se adăugau șapte puști zburliți, târcați, nostimi, îmbrăcați în blugi

și pulovere găurite. Cu toții acopereau o tranșă de vârstă mică, de la doisprezece la paisprezece ani. Se puteau desluși nutrițe rotunde de panda, fețișoare de vulpe, obraji mari de bufniță, siluete slăbănoage de bătlani, unii puști păreau niște vrăbiuțe, vrăbii din insule, alții aveau moace viclene și mucoase. Unii, ochelariști și cu figuri de maimuțe-veverițe, alții, clovni burduhănoși sau lungani, farsori și derbedei, fandosiiți, mutre bune de spânzurătoare, dar și câțiva serioși, agitați de parcă ar fi fost niște notari din Balzac. Bidji îl recunoștea pe Moussa, un marocan vânjos cu trăsături frumoase și aspre, Armelle, o portugheză nerușinată și robustă, cu pieptul dezvoltat ca de star adevărat și cu plete negre dese. Era fata lui Fernando, șeful gardienilor de la Mercur. Pamela, o antileză mai subțire al cărei cap era aureolat de puderie de codițe împletite. Un cambogian, Ngô, impasibil, cu chip frumos de fildeș, doi francezi, Adolphe, slab, cu păr roșcat, și Benoît, mezinul, un blonduț cu fața ascuțită. O particularitate interesantă explica existența acestor amalgamuri rasiale în sânul aceluiași grup. În vreme ce apartenența la cutare turn sau, mai mult decât atât, caracterele rasiale comune consolidau celelalte găști de la Défense, puștii cărora venise să li se alătore Bidji erau uniți prin legături mult mai obscure. Exact subiectul acesta fundamental și scabros îl adusese pe Bidji.

– Iaca, uite-l pe negrotei! lansă Adolphe, lunganul roșcat...

Bidji zâmbi. Era obișnuit cu aceste jigniri. Inteligența îi dicta s-o facă pe mâța blândă când era jignit. Farmecul lui ambiguu, limbajul lui căutat, tunicile orientale erau obiectul nenumăratelor ironii în spatele cărora el știa să simtă ispite și omagii indirecte. Francisco, cel mai agresiv din bandă, făcuse

progrese de câteva luni încoace. El își manifesta dezaprobarea netă față de aceste glume prea insistente lansate împotriva lui Bidji. Primele experiențe amoroase ale lui Francisco în brațele Mariei îl făceau pe șef să fie mai afectuos. Semne din ce în ce mai vizibile arătau că acești doi parteneri se detașau pe nesimțite de lotul tovarășilor lor, absorbiți de alte interese și de revelații cu totul noi. Părinții lor le oferiseră biciclete cu motor grație cărora dispăreau ca să facă lungi plimbări. Se duceau la cinema ca un cuplu adevărat, se sărutau pe gură pe întrecute și-și șopteau o mie de lucruri indiscrete. Armelle îi dezvăluise lui Benoît că, într-o seară, surprinsese la primul subsol, după o mașină Mercedes de culoare neagră, fundul gol al lui Francesco aruncându-se cu smucituri pe pântecul Mariei, cabrată toată sub el. „Ți-am spus doar că se culcă împreună!” Benoît fascinat repeta: „Crezi că o face cu puța?...” Armelle, plină de dispreț, replică răsucindu-și bustul de i se văzură sânii: „Doar nu cu nasul, prostule!”

Banda se reunise ca să uneltească o serie de furtișaguri pentru seara aceea, la ora șase, în metrou. Puștii își treceau prada din mână în mână. În cinci secunde geanta trecea de la unul la altul. Hoții scăpau ca printre degete, dispăreau în mulțime, prin praful din vagoane. Săptămâna trecută, o razie la tarabele instalate de-a lungul culoarelor metroului de către negustori amărați fără autorizație le adusese o importantă pradă de război pe care Francisco o ținea într-o geantă și pe care se pregătea să o împartă. După ce a dat informațiile și a împărțit rolurile necesare succesului acțiunii proiectate pentru acea seară, Francisco deschise geanta și vărsă conținutul pe jos. O grămadă de brățări răsări, de bijuterii de doi bani, de broșe, de portofele de piele, de oglinzi minuscule cu montură de sedef

roz, totul împănăt de formidabile fleacuri, jucărioare extravagante, marote și mofturi de liceeni... Comoara mai conținea un vaporizator cochet, o pereche de sandalete ultima modă, o tolbă foarte romantică, o ploaie de inele moda corsar... Risipa aceea le încânta pe fetele care-și afundau peste tot degetele lor ispitite de dorință. În fine, Francisco lăsa la urmă lovitură de teatru, smulgând din buzunar punctul de atracție al operațiunii: un splendid ceas placat cu aur, împodobit cu diamante false. Împărțeala se făcu fără prea multă ceartă. Francisco oferi ceasul Mariei. Nimeni nu îndrăzni să crâcnească. Doar Francisco era cel care reușise așa ciordeală regească.

După ce, cu o mutră pofticioasă, fiecare își înfundă în buzunarele călduțe partea, fu abordată, nu fără strâmbături perverse, chestiunea la ordinea zilei: primirea oficială în bandă a lui Bidji. Se lăsa o liniște adâncă, iar Francisco, cu ochii strălucind, reaminti condițiile pentru o investiție așa de gravă. Un fel de repulsie veselă făcu să se înfioreze adunarea de copii.

– Bidji, trebuie să-ți repetăm pentru ultima oară principalele articole ale regulamentului nostru. Orice nou-venit trebuie să arate de ce este în stare în felul următor... Dacă refuzi, n-o să mai poți veni la întâlnirile noastre sau să participi la acțiunile noastre. O să te miri, ia ascultă puțin!... Și fii convins că fiecare dintre noi a trecut prin asta. Toți! Și fetele au făcut-o și nimeni altcineva din toate cartierele de La Défense și din oricare alt cartier de periferie, și probabil chiar din toată Franța, n-ar îndrăzni să încerce ce va trebui să faci tu ca să meriți să fii de-ai noștri. Așa că, ține-te bine...

Bidji, drept ca bradul, nu lăsa nicio tresărire să se arate pe fața lui de madonă neagră.

– Ascult, spuse el cu o blîndețe fără sfârșit.

– Uite, declară Francisco, trebuie să omori un șobolan, să-l aduci în fața noastră, să-l tai, să-l fierbi și să-l mănânci. Așa e legea!... Vânătoarea și ospățul, asta ne unește!

Puștii rânjiră gândindu-se la Bidji care, elegant cum era, urma să pândească șobolani. Părea imposibil ca un chip așa de delicat să consimtă la chiolhanul dezonorant care îi era propus. Bidji nu arătă deloc că ar fi surprins, ci răspunse cu o voce aproape calină:

– Poimâine, chiar aici, o să aduc ce-mi cereți și o să mă-nânc, e normal... Acest ritual, în orice caz, este interesant.

Această din urmă remarcă declanșă o boare de stupeoare. Cuvântul ritual își atinsese ținta și crea în jurul lui aura unei tăceri fascinate. Armelle, uluită, întrebă cu oarece acreală:

– Ce-i cu vorba asta?... Cuvinte mari, asta-i manie curată!

Bidji, care era pedant, răspunse cu un tact imens:

– Un ritual, Armelle..., pronunță numele fetei cu o politețe respectuoasă, un ritual, dacă vrei, este un gest sau o serie de gesturi bine definite care însoțesc executarea unei acțiuni grave. Nu există ceremonie fără ritual...

– Doar nu suntem la biserică! aruncă Armelle năucită, scuturându-și pletele grele, negre.

– Nu, suntem o societate ocultă! dezvălui Bidji.

Această expresie fascină adunarea. Toți simțeau cu ce precizie țintise Bidji. Acest cult negru și subpământean al șobolanilor, uciderea și înghițirea acestei hrane odioase sporea prestigiul copiilor, dezvolta în ei certitudinea că aparțin unei rase unice, marginale și aproape sacre. Ce furie fără margini riscau din partea părinților dacă genitorii lor ar afla într-o bună zi adevărul. Copiii lor, ucigași mănăcători de șobolani! Descendenții lor

îndopați cu carnea monștrilor! Un orgoliu fără margini unfla pieptul coreligionarilor șobolanului când își închipuiau spaima familiilor lor în fața acestei atrocități absolute.

Ca să înțelegem de unde le venise copiilor ideea de a-și asocia destinul cu șobolanii, trebuie să ne întoarcem la venirea lui Ngô la turnul Mercur. Ngô era un cambogian de doisprezece ani, cu un tupeu uimitor. Își pierduse părinții în vremea sângeroasei dictaturi a khmerilor roșii. O altă familie cambogiană a cărei tată fusese angajat de serviciile de salubritate de La Défense îl adoptase pe orfan. Ngô i-a subjugat pe copii descriind în cele mai mici detalii foametea care îi nimicise poporul. El evoca episoadele cele mai barbare fără cel mai mic gest, cu încetineală și circumspecție, într-o franceză pe care câteva luni de ședere fuseseră de-ajuns s-o facă să fie corectă. Dar partea care probabil îi fermeca pe tovarășii lui era faptul că Ngô, hărțuit de foame, a fost obligat să mănânce carne de șobolan. Neîncredători, copiii îl puseră să repete această mărturisire. Ngô declară senin că nu numai că a mâncat dar că, dacă i s-ar cere, ar face-o din nou, ceea ce ar fi cea mai bună dovadă a bunei sale credințe. Ceilalți crezură că e vorba de fanfaronadă. Banda ucise, la căderea nopții, un șobolan care bântuia prin șantierele umede de pe malul Senei, în apropiere. I-l aduse lui Ngô care jupui animalul, îl puse la fiert după ce ațâță un foc abia stins lăsat de un grup de muncitori. În sfârșit, Ngô înghiți trei bucăți bune de carne prăjită. Se așteptau să-l vadă vomând. Dar Ngô rămase de piatră. Era un puști sincer și deschis, cu un chip impasibil. Nu râdea niciodată.

Încetul cu încetul, în imaginația lor de copii încolți ideea că o asemenea ingerare ar conferi celor care ar avea curajul s-o facă o superioritate tenebroasă asupra tuturor tovarășilor.